

STICHTING
SALATIGA
ZENDING

De Moeder van de Salatiga Zending.

De laatst verschenen nieuwsbrief geeft aan, dat de Salatiga Zending vanaf 1851 bestaat en dit jaar '170 jaar jong' is. Wat heeft er in 1851 dan plaats gevonden?

Door de omstandigheid dat zoon Hugo Gerard van het gezin van de rechter Hugo de Wildt en Baronesse Susanna Carolina de Bye in 1841 met 19 jaar zijn studie moet opgeven, denken de ouders dat hij op Java meer kansen zou kunnen hebben om zijn weg te vinden. Bovendien heeft de familie De Wildt hun fortuin verloren en dit alles bij elkaar doet hen besluiten om als gezin De Wildt naar Java te vertrekken.

Hun dochter Elisabeth Jacoba de Wildt, de later zo genoemde 'Moeder van de Salatiga Zending', trouwt in 1843 op Java met de ritmeester en weduwnaar David Dirk le Jolle. In 1847 krijgt hij pensioen, waarna het gezin Le Jolle-de Wildt naar Nederland terugkeert. Omdat de oudste dochter van David Dirk le Jolle het Nederlandse klimaat niet verdraagt, vertrekt het gezin in 1849 opnieuw naar Java. De familie Le Jolle-de Wildt neemt hun intrek in Fort Willem I, iets buiten Ambarawa gelegen, zo'n 18 km van Salatiga.

Hier in Ambarawa – zo ontdekt mevrouw Le Jolle-de Wildt – komt maar 3 of 4 keer per jaar voor enkele dagen een predikant en een kerk of school is er niet te vinden. In het hart van mevrouw Le Jolle komt dan de vraag op: "Heer, welk is 't werk, dat Gij voor mij bereid hebt om voor U te doen?" Zelf denkt zij er aan om iets voor de kinderen te doen.

En zo begint zij hier in Ambarawa in **1851** met het geven van onderwijs aan de kinderen van het garnizoen. Er is een leegstaande generaalswoning op het terrein die zij mag gebruiken om daarin een Zondagsschool voor de kinderen te beginnen. Er komen zo'n 42 kinderen aan wie zij de "Bijbelsche geschiedenis" kan vertellen. Vanaf 1852 steunt de in 1849 opgerichte 'Amsterdamsche Vrouwen-vereeniging tot Bevordering der Zendingszaak' haar gezegend werk in Ambarawa.

En dit in 1851 begonnen werk is te beschouwen als het daadwerkelijke begin van de Salatiga Zending.

Door de gezondheidsproblemen van ritmeester Le Jolle – zij wonen aan de rand van een moerasgebied – vestigt familie Le Jolle-de Wildt zich in 1853 op het landgoed Simo, zes uur gaans van Salatiga.

Op de open voorgalerij van het grote landhuis begint zij huisdiensten te houden met de bedienden en de opwonenden. En zo weet mevrouw Le Jolle zich geroepen om door te geven, wat zijzelf heeft ontvangen: het Evangelie van Jezus Christus.

STICHTING
SALATIGA
ZENDING

Omdat de gezondheidsproblemen van ritmeester Le Jolle blijven, verhuist de familie in 1855 naar hun buitenhuis in Salatiga. Een kleine groep Christenen gaat met hen mee, waar zij op het erf van de familie gaan wonen. Eind 1855 telt de gemeente al 31 zielen. Zo is de Javaanse kerk van Salatiga, de eerste Javaanse gemeente van Midden-Java tot stand gekomen. En kan worden vastgesteld, dat “aan de plaats [Salatiga] waar op 14 maart 1855 de eerste gemeente [door de doop van 10 personen] werd gesticht”, later er de naam aan is ontleend voor het zendingswerk, dat daaruit is ontstaan: de Salatiga Zending!

De daar ontstane gemeente wordt in 1857 naar Njemoh overgeplaatst, omdat bij vertrek uit Java mevrouw Le Jolle bang is, dat zij ‘haar gemeente’ daar niet goed achter kan laten. Terug gekomen in Nederland bidt zij jaar in jaar uit voor een nieuwe herder voor de achter gebleven gemeente in Njemoh. Het duurt echter nog tot 1869 als de gemeente van Njemoh een nieuwe herder krijgt in Reijer de Boer, uitgezonden vanuit de Zendingkerk te Ermelo. Maar ook daarna blijft haar betrokkenheid bij de Zending op Java!

Mevr. le Jolle-de Wildt haar man, David Dirk le Jolle, overlijdt nog in Semarang op Java in 1857, als het gezin wacht om scheep te gaan naar Nederland.

In 1859 hertrouwt weduwe Le Jolle-de Wildt in Nederland met de koopman, fabrikant en bierbrouwer Willem Cornelis van Vollenhoven. Hij overlijdt in 1874 en zijn grafkist wordt ‘neergelegd’ in de gebouwde grafkapel van de familie Van Vollenhoven op de Algemene begraafplaats in Heemstede. De grafkapel wordt thans gerestaureerd.

Dat bracht mij op de vraag: waar ligt weduwe Elisabeth Jacoba van Vollenhoven-de Wildt begraven?

De Moeder van de Salatiga Zending is in 1906 in Menton in Frankrijk overleden en na enig speurwerk en e-mailverkeer kom ik er achter dat zij ligt begraven op Cimetière du Trabuquet à Menton, “pleine terre, no. 83/Carré 1”. Eén van de beheerders daarvan, Patrick Gilli, vertelt mij dat de rechten op haar graf in 1995 zijn teruggegeven aan de begraafplaats. Omdat tot op heden niemand zijn of haar rechten op die plek heeft doen gelden, ligt zij er nog steeds begraven.

Ik heb ook enkele foto’s toegestuurd gekregen van haar graf.

Mogen wij ons met dankbaarheid het in 1851 begonnen werk van mevr. Le Jolle-de Wildt voor de latere Salatiga Zending blijvend herinneren!

Tjeerd Oenema

Bestuurslid Salatiga Zending

STICHTING
SALATIGA
ZENDING

Het graf van Elisabeth Jacoba van Vollenhoven-de Wildt

